KVINDEN OG SAMFUNDET
SOM NUTIDS KVINDE SAA FREMTIDS SLÆGT
DRONNING MARGRETHE
UDG. AF DANSK-KVINDE-SAMFUND

Nr. 11 og 12. | 15. Juni 1906. | 22. Aarg.

Digteren Bjørnstjerne Bjørnsons Tale

ved

Dansk Kvindesamfunds Fællesmøde 1906.

Jeg er kommen til Jer her i Dag for at tale om Krigsmoralen. Jeg har lagt Mærke til, at naar jeg forkyndte dette for en eller anden af mine Veninder, blev deres Ansigter lange. Hvad havde Krigsmoralen med Kvindesagen at gøre? Meget!

Det er nemlig en Fejltagelse at tro, at den Fredsbevægelse, som nu er oppe over hele Verden, alene har til Maal at bekæmpe Krigen, — den har især til Maal at bekæmpe Krigsmoralen, hvoraf Krigen er en Ytring, og ikke en Gang den værste.

Hvis man skulde give alle de Sager, Kvinderne kæmper for, — og deres Forbund er jo ogsaa nu et Verdensforbund, — et fælles Navn, skulde det være: Fredsmoralen; Kvinderne kæmper for Fredsmoralen. Det er det mest samlende og rammende Navn. Det er saa vist ingen ny Moral, den er i alle Religioner, det er det første Bud og det højeste Ideal i dem alle. I ved, det er Kristi store Evangelium. Men I kan gaa til Kina, til deres grundlæggende Filosofer, I kan gaa til Japan, til Buddha, overalt og hos alle store Tænkere lige til vore Dage kan man finde Fredsmoralen sat op som højeste Ideal.

Det staar som den evige Modsætning til Krigsmoralen. Det er for at bekæmpe Krigsmoralen, at Kvinderne nu samler sig.

Men naar jeg, som saa inderligt har arbejdet for Fredsmoralen, nu henvender mig særskilt til dem, saa er det ikke alene for at minde om, at Kvinderne lider saa stærkt under den, men det er, fordi at I ser bedst det skadelige ved Krigsmoralen.

Det er en Sandhed, som burde være Ordsprog, at den, som ikke er buden op til at danse, ser bedst Fejlene ved Dansen.

Denne Sandhed har ligget som Instinkt i Menneskeheden fra den tidligste Tid, vi kender. Lige fra først har Fredsidealet været iklædt en Kvindeskikkelse.

Jeg taler jo antagelig især til Kristne her i Dag; I ved, at Guds Moder var en Kvinde. De, som ikke er Kristne, kan sige det Gudes Moder og tænke det samme ved det.

I ved, at den hellige Ild, den, som brændte uudslukkelig for Idealerne, blev vogtet af Kvinder. I ved, at de Høje, som havde den evige Bestemmelse over Menneskelivet i sin Haand, de, som spændte Skæbnens Traade, var Kvinder — hos os Nornerne.

De vovede ikke at lægge den øverste Bestemmelse i deres Hænder, som svang Sværdet og øvede Lidenskabernes Gerninger; de lagde den i hendes, som sad hjemme og spandt Fredens Spind.

Fra de tidligste Tider har altsaa Menneskeheden tænkt sig de højeste Idealer og den retfærdigste Dom ud af disse, forbundne med det Moderlige.

I husker Sagnet om Folketoget paa Vandring